

Asia: 1/41/2016

Lausuntopyyntö yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanotyöryhmän (TATTI) mietinnöstä ja työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi tietosuojaiksi

1 luku. Yleiset säännökset

Yleiset kommentit

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotamme lain esitöihin kannanottoa siitä, kuinka asetus ja henkilötietojen käsittelyä ja suoja koskevat erityislait tulisi sovittaa yhteen eli miten erityislainsäädännön ja yleislainsäädäntönä sovellettavan tietosuojalain soveltamisjärjestys on suhteessa asetukseen. Ovatko esim. kaikki kansalliset säännökset tasavertaisia suhteessa asetukseen? Olisi tärkeää, että asiasta ei jää epäselvyyttä. Yksi kysymys on se, luetaanko kansallisen liikkumavaran puitteissa tehty säännös hallinnollisten sanktioiden kannalta eri kategoriaan kuin itse asetus.

2 luku. Käsittelyn oikeusperuste eräissä tapauksissa

Yleiset kommentit käsittelyn lainmukaisuutta koskevasta 3 §:stä.

Toivomme lain esitöissä kannanottoa lakisääteisyys ja laissa säädetyn yleisen edun käsittelyperusteen laajuuden tulkinnasta ja soveltamisesta. Olisi tärkeää tietää, mikä (täydentävä) rooli yleiselle edulle käsittelyperusteena voisi olla toimialoilla, joita koskee toimialakohtainen sääntely ja siitä seuraava henkilötietojen käsittelyn lakisääteisyys käsittelyperusteena.

Mietinnön nykytilaa arvioivassa kappaleessa 2.3, sivulla 103 HeTiL 8 §:n 1 momentin 5 kohtaa käsittelevässä kappaleessa rinnastetaan asiallinen yhteys ja oikeutettu etu liian vahvasti. Ehdotamme kappaleen loppuun seuraavaa lausetta: " Tilanteissa joissa asialliseen yhteyteen on käytännössä vedottu, on yritysmaailmassa useimmiten ollut voimassa rekisteröityjen (asiakkaiden) kanssa tehty sopimus, rekisteröidyn toimeksianto tai suostumus. Asiallisen yhteyden on katsottu muodostuvan näissä tapauksissa ilman vetoamista henkilötiedodirektiivin 7 artiklan f alakohdan oikeutettuun etuun."

Yleiset kommentit erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta 5 §:stä ja rikostuomioita ja rikkomuksia koskevasta 6 §:stä.

Mietinnössä todetaan, että on tarpeellista täsmentää erityisten henkilöryhmien käsittelyä koskevia käsittelytilanteita vakuutuslaitosten vakuutustoiminnassa saatujen tietojen osalta, jotta nykytila voi säilyä. Henkilötietolain 12 §:n 11-kohdan oikeustilan säilyttäminen on tärkeää eläkevakuuttajille ja olemme tyytyväisiä tähän kirjaukseen.

Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavan ikärajan tulisi olla:

-

Ikärajaa koskevat perustelut

Ei kommenttia.

3 luku. Valvontaviranomainen

Yleiset kommentit suullista käsittelyä seuraamuslautakunnassa koskevasta 16 §:stä

Kannatamme ehdotettua tietosuojalain 16 §:ää. Se on keskeinen myös hallinnollisten sakkojen kannalta.

Muut yleiset kommentit valvontaviranomaista koskevasta 3 luvusta.

-

4 luku. Oikeusturva ja seuraamukset

Yleiset kommentit käsittelyn viivästymistä koskevasta 23 §:stä.

-

Tulisiko yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklan mukaisia hallinnollisia sakkoja voida kohdistaa myös viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin?

kyllä, mutta sakkojen enimmäismäärää tulisi madaltaa viranomaisten ja julkishallinnon elinten osalta

Perustelut

Näkemyksemme mukaan viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin tulee voida kohdistaa hallinnollisia sanktioita, mutta sakkojen enimmäismäärää tulisi madaltaa. Esimerkiksi Ruotsin vastaavassa komiteamietinnössä (SOU 2017:39) on päädytty siihen, että julkisille toimijoille voitaisiin tietosuojarikkomuksesta määrätä hallinnollinen sakko, mutta sen enimmäismäärä voisi olla noin kymmenesosa asetuksen mukaisesta enimmäismäärästä. Jatkotyössä tulisi selvittää, olisiko Suomessa vastaavia perusteita siihen, että julkisten toimijoiden sanktioiden enimmäismäärä olisi asetuksen mukaista enimmäismäärää alhaisempi.

Yksityisalojen lakisääteistä työeläkevakuutusta hoitavat työeläkevakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt, eläkekassat, Merimieseläkekassa sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Nämä eläkevakuuttajat on vakiintuneesti katsottu osaksi välillistä julkishallintoa niiden käyttäessä julkista valtaa. Eläkevakuuttajien toiminnan laillisuutta valvotaan, toimiala on rajattu laissa ja henkilötietojen käyttö on tarkkaan rajattua. Toimintaan sovelletaan mm. hallinto- ja virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun toiminnassa käytetään julkista valtaa.

Julkisten alojen työeläkevakuutusta hoitaa Keva, joka on itsenäinen julkisoikeudellinen eläkelaitos. Kevan koko toimintaan sovelletaan mm. julkisuuslakia, hallintolakia ja hankintalakia. Kunnallisen eläkelain säätämisen yhteydessä perustuslakivaliokunta on katsonut, että kunnallinen eläkelaitos luetaan varsinaiseen viranomaiskoneistoon perustuslain merkityksessä.

Näin ollen voidaan pitää perusteltuna, että asetuksen mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa tulisi käyttää siten, että hallinnollisten sakkojen osalta kaikkiin työeläkeoimijoihin sovellettaisiin samoja enimmäismääriä kuin muihin julkisen hallinnon toimijoihin.

Työeläkevakuutusyhtiöt saatettaisiin kuitenkin tulkita yrityksiksi, joihin sovellettaisiin liikevaihtoon sidottuja prosenttiosuuksia mahdollisia hallinnollisia sakkoja määrättäessä. Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa (14/2012) on määritelty se, kuinka työeläkeyhtiön liikevaihto lasketaan. Finanssivalvonnan määräysten mukaan laskettu liikevaihto nousee työeläkeyhtiössä helposti useisiin miljardeihin euroihin, joten liikevaihtoon sidottu sakon enimmäismäärä olisi useimmissa tapauksissa reilusti yli sata miljoonaa euroa. Tätä ei voida pitää oikeasuhtaisena tai tarkoituksenmukaisena sanktiona, kun otetaan huomioon, että työeläkeyhtiöiden ei ole tarkoitus tuottaa voittoa ja että työeläkeyhtiön liikevaihdon mukaiset varat on tarkoitettu eläkkeiden kustantamiseen. Työeläkeyhtiö voi siis harjoittaa ainoastaan lakisääteistä työeläkevakuutusta ja sen ainoa tehtävä on eläkkeiden turvaaminen.

Mikäli vastaus hallinnollisten sakkojen kohdistamista viranomaisiin koskevaan kysymykseen on ei, pyydetään esittämään näkemys vaihtoehtoisesta seuraamusjärjestelmästä.

-

Muut yleiset kommentit oikeusturvaa ja seuraamuksia koskevasta 4 luvusta.

-

5 luku. Tietojenkäsittelyn erityistilanteet

Yleiset kommentit henkilötietojen käsittelyä journalistisia, akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten koskevasta 27 §:stä.

-

Yleiset kommentit tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevista poikkeuksista ja suojaustoimista

-

Muut yleiset kommentit tietojenkäsittelyn erityistilanteita koskevasta 5 luvusta.

-

Laki rikoslain 38 luvun 9 §:n ja 10 §:n 3 momentin muuttamisesta

Yleiset kommentit tietosuojarikosta koskevasta 9 §:stä.

-

Muut mahdolliset kommentit

Muita huomioita työryhmän mietinnöstä ja ehdotuksesta hallituksen esitykseksi

-

Sved Pirjo
Työeläkevakuuttajat TELA ry